

Ministerieel besluit tot voorlopige wijziging van het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van oorlogsgedenkteken in Beringen omwille van verplaatsing binnen hetzelfde perceel

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 2°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°;

Gelet op het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van oorlogsgedenkteken in Beringen, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 februari 2014;

Gelet op de adviesvraag bij het college van burgemeester en schepenen van Beringen ingediend op 18 februari 2019;

Overwegende dat het advies niet tijdig is meegedeeld en dus geacht wordt gunstig te zijn;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 14 maart 2019, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 18 maart 2019 tot en met 16 april 2019 en waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het oorlogsgedenkteken verplaatst wordt omwille van het algemeen belang namelijk het herinrichten van het stadscentrum van Beringen;

Overwegende dat het oorlogsgedenkteken verplaatst werd bij het herinrichten van de markt van Beringen in 1994, dat de locatie van het gedenkteken hierdoor minder toegankelijk werd, dat de huidige belevingswaarde in belangrijke mate verhinderd wordt en dat de nieuwe locatie op hetzelfde perceel, centraal gelegen tussen de openbare bibliotheek, de kerk en het nieuwe stadhuis, de zichtbaarheid, de herkenbaarheid en de belevingswaarde verhoogt;

Overwegende het deskundig onderzoek dat de huidige toestand van het als monument beschermde oorlogsgedenkteken duidt en de voorschriften voor de verplaatsing en de restauratie formuleert;

Overwegende dat er een impact is op de beheersdoelstellingen en bijzondere voorschriften instandhouding en onderhoud vermits deze op basis van het Onroerenderfgoeddecreet in dit besluit worden toegevoegd. In de feiten houdt dit geen gewijzigde aanpak van het beschermde monument in;

Overwegende dat er geen impact is van de verplaatsing op de erfgoedwaarden,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.2.1, 2°, artikel 6.2.3 tot en met artikel 6.2.6 en artikel 6.2.8 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 wordt het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van het oorlogsgedenkteken van Beringen, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 februari 2014, voorlopig gewijzigd.

Art. 2. Het beschermde goed bevindt zich op Markt 6 in Beringen met de volgende kadastrale gegevens: Beringen, 1ste afdeling, sectie C, perceelnummer 0193/B.

Het beschermde goed wordt binnen hetzelfde perceel verplaatst naar de locatie aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. Artikel 3 van het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van oorlogsgedenkteken in Beringen wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3. De erfgoedelementen en erfgoedkenmerken zijn: De zichtbare delen van het gedenkteken zijn in blauwe hardsteen. Het gedenkteken bestaat uit een vierkante pijlvormige zuil geplaatst op een basis, omgeven op de hoeken door vier voluten en acht blokken met bekronende bollen waartussen oorspronkelijk getorste smeedijzeren staven staken waarvan er enkele nog bewaard zijn. Een borstbeeld van een gehelmde soldaat bekroont het gedenkteken. Verschillende decoratieve elementen zoals de lauriertak en andere florale elementen, wapenschilden en kruisen werden als versiering of symbool in laag reliëf aangebracht. Op alle zijden en op de basis zijn opschriften aangebracht."

Art. 4. Aan hetzelfde besluit wordt een artikel 4 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen: de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen van de erfgoedwaarde en de versterking van de belevingswaarde."

Art. 5. Aan hetzelfde besluit wordt een artikel 5 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art.5. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het gedenkteken regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood."

Art. 6. Aan hetzelfde besluit wordt een artikel 6 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 6. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het gedenkteken:
 - a) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - b) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, de textuur of de samenstelling van de afwerkingslagen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - d) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud."

Art. 7. De volgende maatregelen zijn nodig voor de ontmanteling, de verplaatsing, de stockage en de heroprichting. De ontmanteling dient te gebeuren binnen een periode van 10 werkdagen. De heroprichting dient te gebeuren binnen een periode van 40 werkdagen:

- 1° voor de ontmanteling, de verplaatsing en stockage:
 - a) het verwijderen van de voegen door middel van slijpen of met behulp van beitels waarbij de natuursteen niet mag geraakt worden;
 - b) het gebruiken van aangepaste hijswerktuigen;
 - c) het zorgvuldig nummeren en voorzien van labels van de onderdelen;
 - d) het voorzichtig manipuleren van de verscheiden onderdelen bij demontage en verplaatsing en het aantal bewegingen van de onderdelen beperken;
 - e) het registreren van losgekomen stukken door mogelijke breuken bij demontage en deze van een label te voorzien;
 - f) het afzonderlijk stockeren van de gedemonteerde onderdelen in een beveiligde omgeving;
- 2° voor de heroprichting:
 - a) het voorzien van een geschikte fundering en onderbouw en deze voldoende laten uitharden alvorens de natuurstenen onderdelen terug te plaatsen;
 - b) het terugplaatsen van de gedemonteerde elementen in omgekeerde volgorde, gebruikmakend van geschikte hijswerktuigen;
 - c) het gebruik van metselmortels bestaande uit 1 deel hydraulische kalk en 3 delen zand, al dan niet aangevuld met een klein aandeel portlandcement;
 - d) het gebruiken van lood om een constante voegbreedte aan te houden;
 - e) het hergebruiken van goed bewaarde krammen en doken en deze indien nodig vervangen door identieke exemplaren in roestvrij staal 316. Deze worden vastgezet of ingegoten door middel van lood of loodwol;
 - f) het zacht reinigen van het oorlogsgedenkteken na herplaatsing met verzadigde stoom onder gecontroleerde druk en gespoeld met zuiver water, gebeurlijke vervuiling kan indien nodig vooraf geweekt worden met een ammoniumbicarbonaatoplossing 15% in water. Daarna wordt het vuil losgemaakt met een borstel en nagereinigd met stoom. Essentieel bij de reiniging is het bewaren van de bestaande patina. Bij het verwijderen van gipskorsten worden deze plaatsen nadien geïntegreerd in het geheel;
 - g) het verwijderen van oude herstellmortels;

- h) het injecteren van barsten en het fixeren van losse steenschilfers. Injectie met fijne injectiemortel op basis van hydraulische kalk, luchtkalk en fijne granulaten. Voor fixatie en verlijming van losse steenschilfers en barsten kan beperkt gebruik gemaakt worden van niet vergelende epoxy, desgevallend puntsgewijs aangebracht;
- i) het invullen van lacunes met herstellmortel op kleur, in functie van het voorkomen van waterinsijpeling, het verstevigen van zwakke zones en het harmoniseren van het algemeen uitzicht. De grote lacunes aan de achterzijde die reeds een patina hebben, mogen alleen worden gevoegd en niet worden opgevuld;
- j) het verlijmen van kleine breuken gebeurd met geschikte epoxy. Grote breuken worden gezet met doken in opgeruwd roestvrij staal 316 of draadstangen, ingezande glasvezel staven of opgeruwde koolstof staven. Algemeen geldt dat bij verlijming de originele dimensies van de volumes gerespecteerd worden. Plaatsing van onderdelen gebeurt nooit met epoxy;
- k) het opnieuw kappen van de bol die bij een vorige herstelling werd uitgevoerd in beton in hardsteen van Soignies met dezelfde afmeting als de andere exemplaren;
- l) het vervangen van de vierkante holle buizen door nieuw smeedwerk naar origineel model. IJzerwerk met koud galvanisatie zinkverf en twee lagen zwart alkyd-PU verf;
- m) het voegen met voegmortel met 1 deel bindmiddel hydraulische kalk en eventueel portlandcement en drie delen zand, aangepaste tint door middel van zwartoxyde pigment. Voorafgaand aan het voegen worden de voegen en de ondergrond ontdaan van stof en bevochtigd. Na aanbrengen van de kalkmortel dient gedurende vier weken geregeld nabevochtigd te worden.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE